

III. JOOST HOUBRAECKEN.

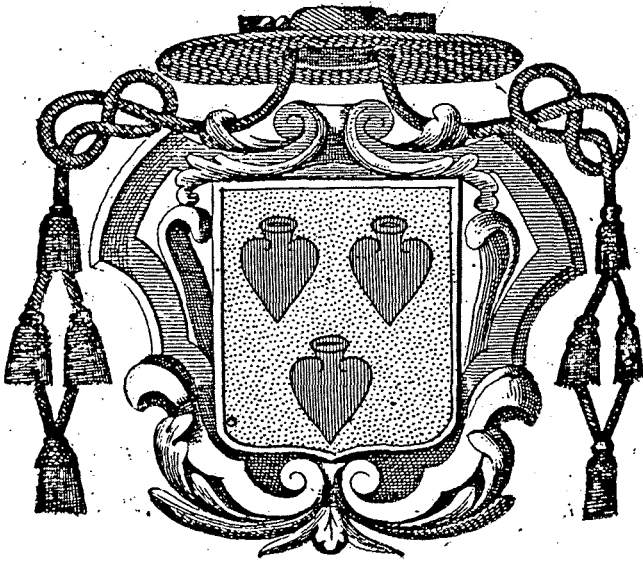
Joost Hou-
braeck-
ken Pro-
fessor in
de Philo-
sophie te
Loven en
Canonnik
te Ant-
werpen.
III. Vica-
ris.

De derde Vicaris JOOST HOUBRAECKEN, was te Geldrop een Dorp in de Meijerye van 's Hertogenbosch, gebooren. Hy wierdt Licentiaat in de H. Theologie op de Akademie te Loven, en in 't jaar 1639. ter tweede plaatze onder de Meesters in de Vrye Konsten gepromoveerd. De Philosophie heeft hy aldaar in de Porcischoole, de Christelyke welsprekenheid in de Schoole der Konsten onderweezen. Uit kragt dan der Privilegiën der Eerwaarde Faculteit der Taalen, verkreeg hy eene Preben-

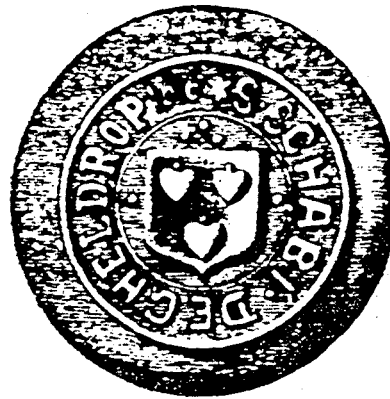
de in de Cathedraale Kerk te Antwerpen, en wierdt kort daar naa tot Canonnik graduaal en Scholasticus verkoozen; en terwyl de Stoel aldaar ledig was, tot Generaale Vicaris aangesteld.

In 'tjaar 1658. den tweeden Augustus wierdt hy tot Generaale Vicaris der Diocefe van 's Hertogenbosch verkoozen door P. van Zoerendonck, N. V. Broeckhoven, Lodewyk Smeyers, Andries Timmermans en Hendrik Palsmans, Kanonniken der Cathedraale Kerke van 's Hertogenbosch, welken thans nog naa 't overgaan der Stad in 'tleeven waren, en (gelyk gemeld is) de Kanonnikaale Prebenden genooten; deezen oordeelden dat ze uit kragt der H. Canones, als constituerende 't Cathedraale Capittel, gesurrogeerd waren in plaatze der ontbreekende Bisschoppen, en dat ze geduuren het ledigstaan des Bisschoppe-lyken Stoels Bisschopsjurisdicctie hadden en de magt om dezelve anderen te kunnen consecreren.

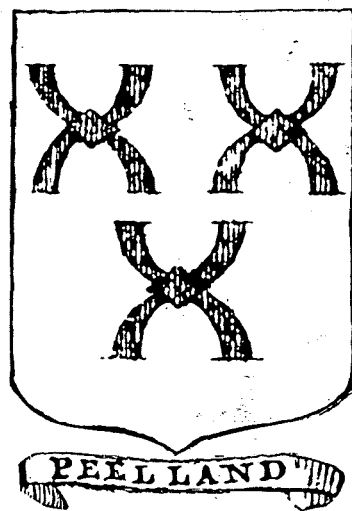
Doch in 'tjaar 1662. wanneer meest al Hy wordt de Kanonniken overleeden of door ouder- door den dom en ziekens verswakt waren, wilde Paus ge- Paus Alexander de VII. niet dat de voor- deert. naamste bezorging van alles langer by dat Capittel zoude zyn, en gevolgelyk ook niet het Vicariaatschap, of de tweede magt by de Heer Houbraecken, als die

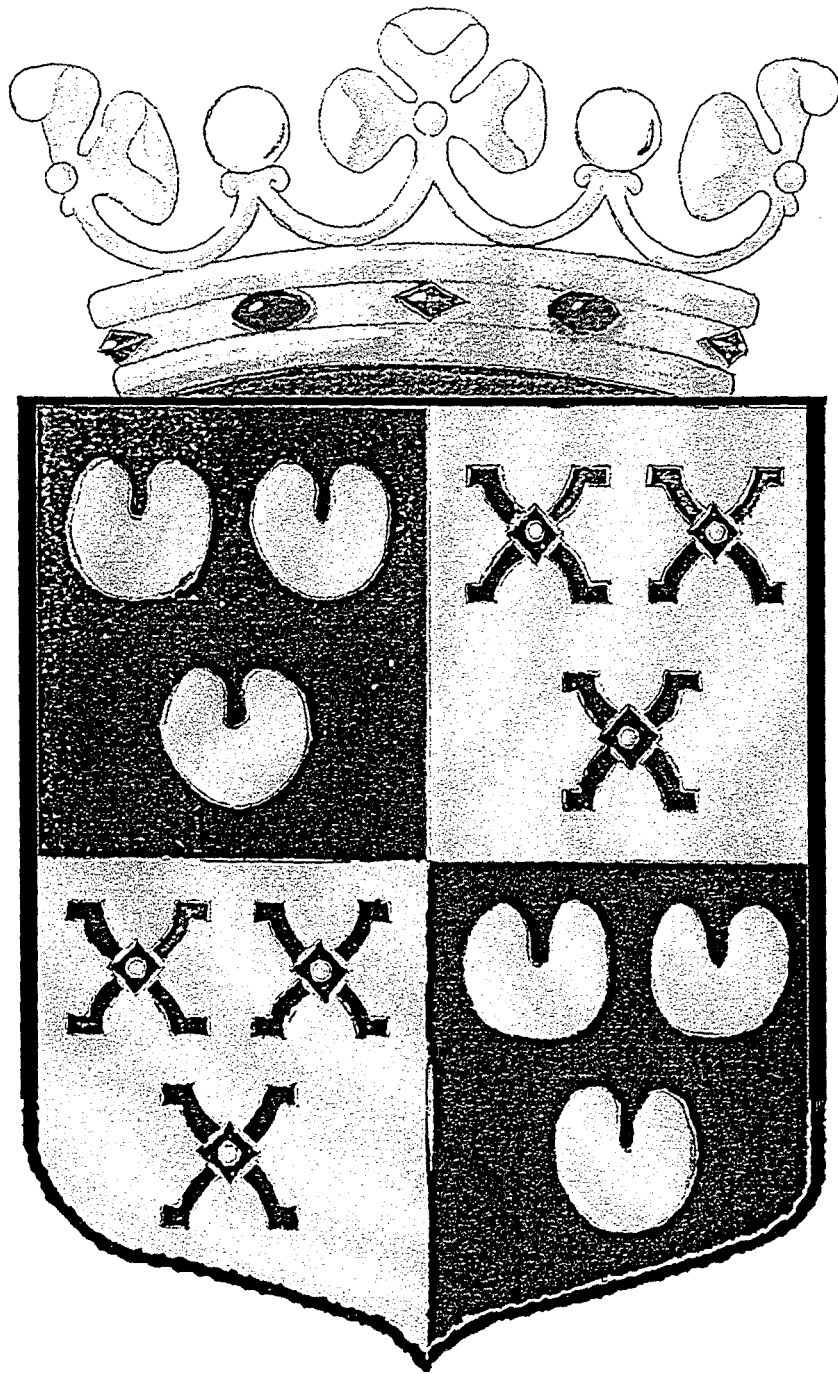
**Wapen van
Joost (Judocus) Houbraecken
(ca. 1619 - 1681)**

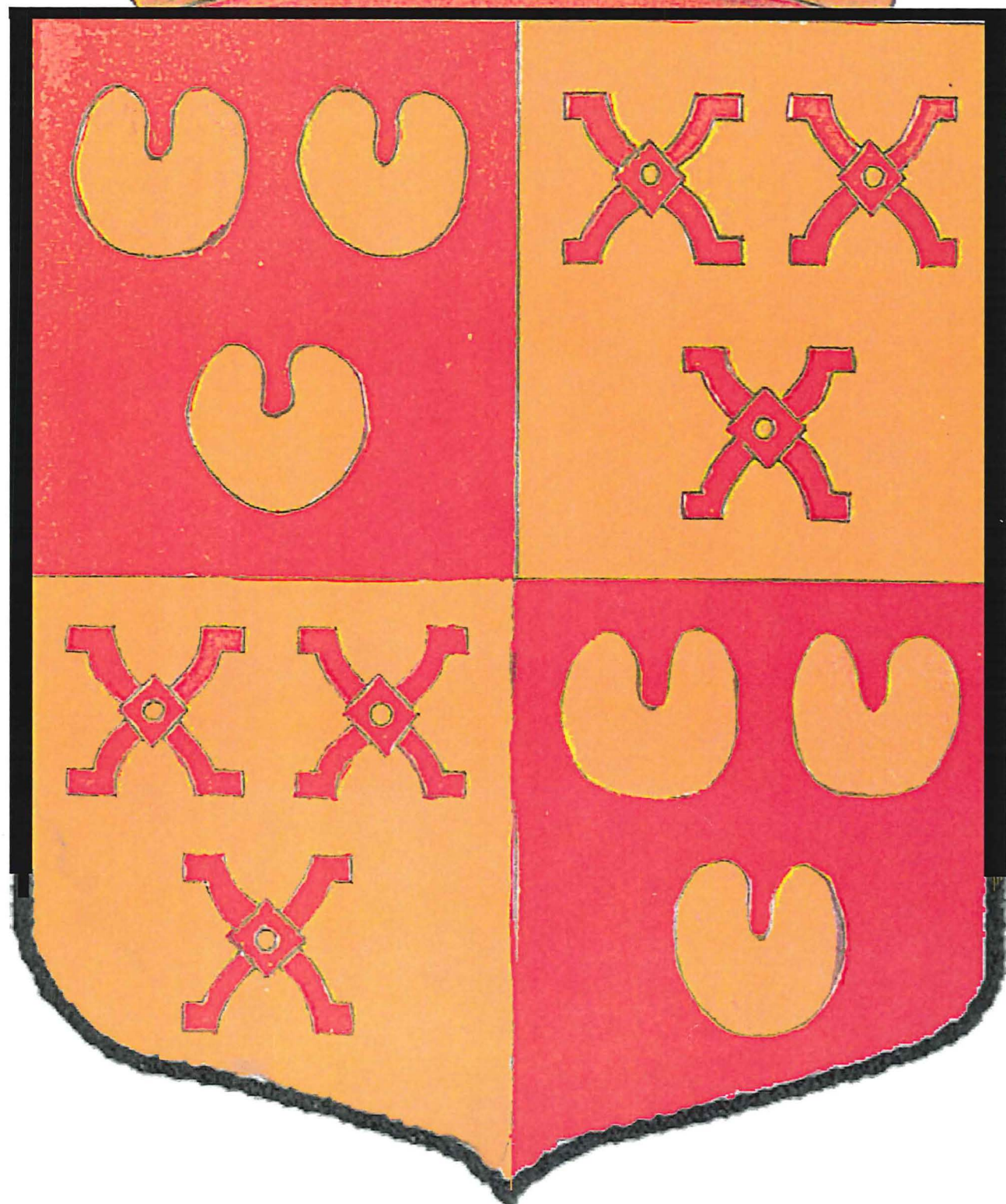
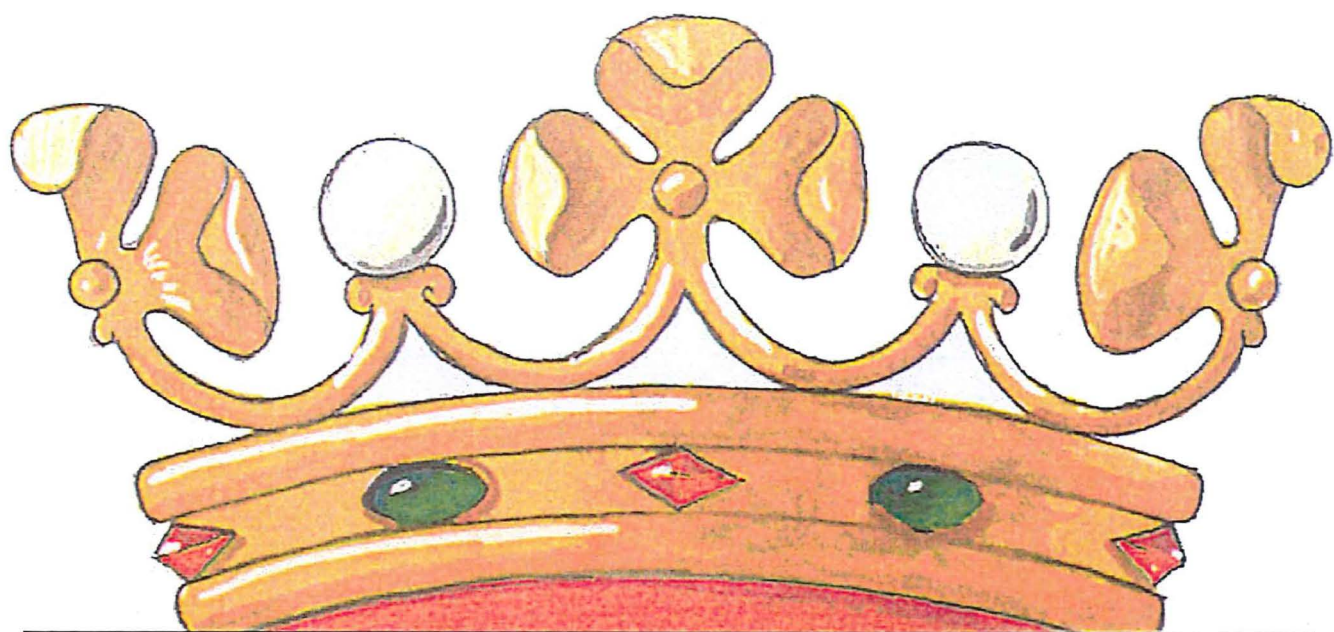

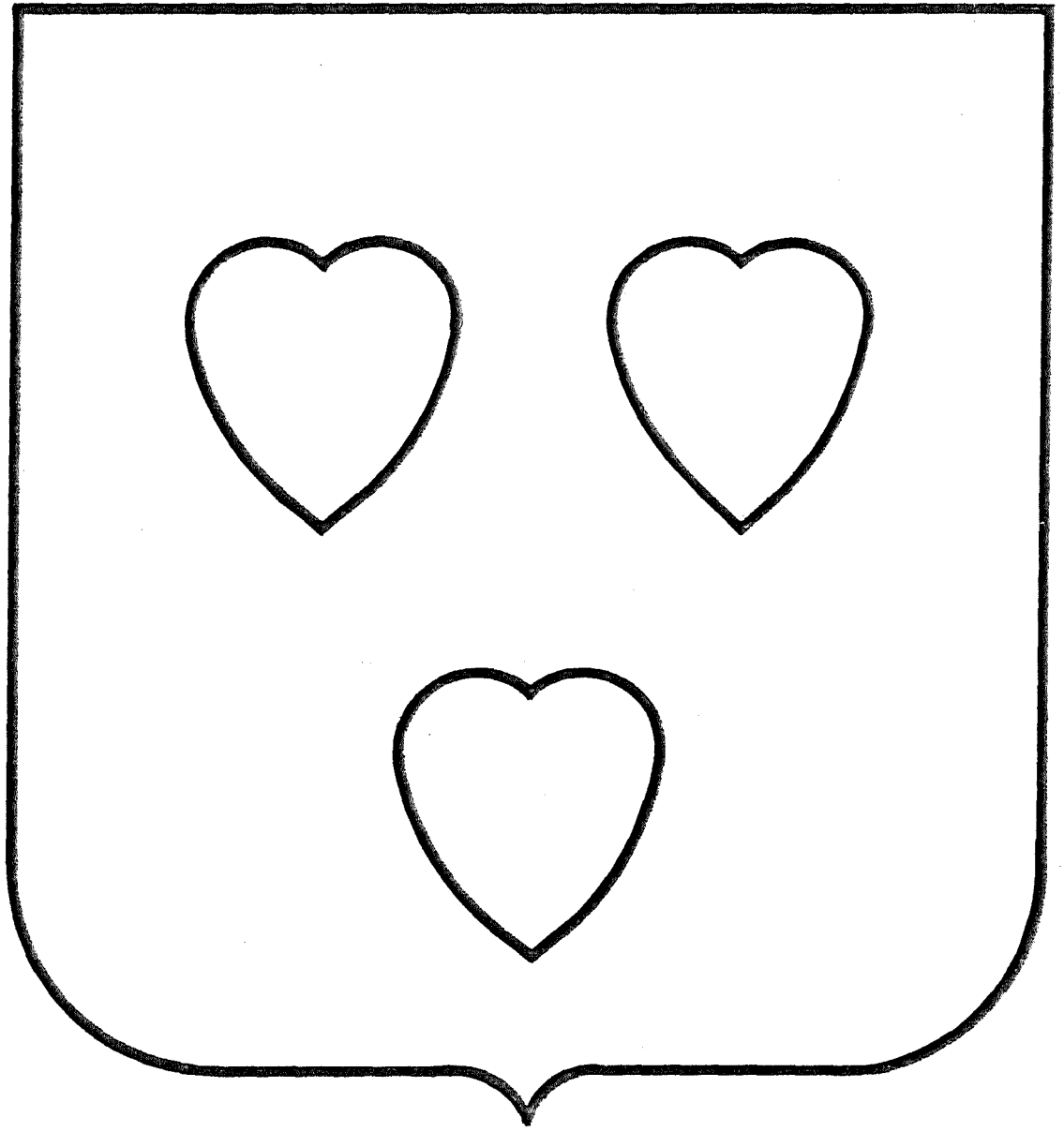
**Zegel van de schepenen
van Geldrop 1616**

**Wapen van het kwartier van
Peelland**

nr. 04/135-11

18 mei 2004

onderwerp: wapen Geldrop-Mierlo

bijlagen: 1

In antwoord op Uw brief van 4 mei 2004 heeft de Hoge Raad van Adel de eer U het volgende mede te delen.

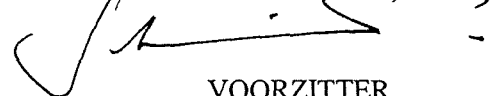
De Raad stemt in met Uw uitgangspunt om het wapen van de gemeente Geldrop-Mierlo samen te stellen uit drie meerbladeren voor Geldrop en drie molenijzers voor Mierlo, alsmede met de keuze van de kleuren daarvan. Er lijkt echter geen grond aanwezig te zijn en U noemt er ook geen, om beide onderdelen twee maal in een gevierendeeld schild te plaatsen. Bij gebrek aan een grondslag zou het wapen gecompliceerder worden dan noodzakelijk, hetgeen in strijd is met art. 2 van de U bekende ministeriële richtlijnen. Naar 's Raads mening kan, zeker nu er sprake is van twee opgeheven gemeenten, worden volstaan met een doorsneden wapen met boven Geldrop en beneden Mierlo.

Een bijkomend voordeel zou zijn dat (in een Gotische schildvorm) vermeden wordt dat de onderste figuur mogelijk niet geheel in het schild past. Een zoomsgewijze opstelling als op de ingezonden tekening wijst de Raad als ongebruikelijk af. Overigens is de keus voor een schildvorm aan de gemeente zelf en de Raad zal dus met het oog op het diploma graag nog vernemen waar de voorkeur aan wordt gegeven. In de toelichting is nog sprake van toevoeging van St. Lucia als schildhouder, maar in het uiteindelijke voorstel is hier blijkbaar van afgezien, hetgeen de Raad terecht acht, aangezien zulks waarschijnlijk niet in overeenstemming zou zijn met art. 6 van de richtlijnen.

Het door de Raad voorgestelde wapen wordt omschreven als volgt:

Doorsneden; I in keel drie meerbladeren van goud; II in goud drie molenijzers van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels.

DE HOGE RAAD VAN ADEL,

VOORZITTER,

SECRETARIS

Weledelzeergeleerde Heer
Dr. W.A. van Ham,
secretaris van de Noordbrabantse commissie
voor wapen- en vlaggenkunde
Noordsingel 140
4611 SJ Bergen op Zoom

NOORDBRABANTSE COMMISSIE VOOR WAPEN- EN VLAGGENKUNDE

van de stichting Brabants Heem

Aan het College van burgemeester en Wethouders
van de gemeente Geldrop - Mierlo

Berge n op Zoom, 7 juni 2004

Hooggeacht college,

Naar aanleiding van de desbetreffende brief van de raadsfracties heb ik het van belang geacht een aanvullende notitie over een wapen voor uw gemeente op te stellen, waarvan u hierbij een exemplaar gelieve aan te treffen.

Hopende u hiermee van dienst te zijn geweest,

Met de meeste hoogachting,

(Dr. Willem van Ham).

Secretariaat: Noordsingel 140
4611 SJ Bergen op Zoom
tel. 0164 243265
E-post willemvanham@hetnet.nl

Aan de Hoge Raad van Adel
Postbus 30436
2500 GK 's-Gravenhage

Bergen op Zoom, 4 mei 2004

Hooggeacht college,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Geldrop-Mierlo hebben mij opgedragen, u een preadvies te vragen inzake een aan deze gemeente te verlenen wapen.

De gemeente is rechtsopvolger van de per 1 januari i.l. opgeheven gemeenten Geldrop en Mierlo.

Het bestuur gaat in principe accoord met bijgaand door deze commissie ingediend ontwerp, waarvan u hierbij een tekening met toelichting wordt toegezonden. Een fractie uit de gemeenteraad heeft echter een alternatief voorstel ingediend, waarbij de schildvorm afwijkt van het voorstel van de commissie. Ook daarvan vindt u hierbij een tekening.

Na ontvangst van uw preadvies zal het bestuur zich tot H.M. de Koningin wenden met een verzoek tot wapenverlening.

Uw adviezen gaarne tegemoet ziende, met verschuldigde hoogachting,

(Dr. W.A. van Ham, secretaris van de Noordbrabantse commissie voor wapen- en vlaggenkunde).

Concept-voorstel

Een wapen voor de nieuwe gemeente Geldrop - Mierlo

Bergen op Zoom, mei 2004

Inleiding

De nieuwe gemeente Geldrop-Mierlo kwam per 1 januari 2004 tot stand door samenvoeging van de gemeenten Geldrop en Mierlo. De toenmalige gemeentebesturen van Geldrop en Mierlo verzochten de Noordbrabantse Commissie voor Wapen- en Vlaggenkunde bij hun schrijven van 30 oktober 2003 behulpzaam te zijn bij het 'voorkwerk' ten behoeve van het totstandkomen van een wapen voor de toekomstige nieuwe gemeente.

Op 18 februari 2004 had de secretaris van de commissie een oriënterend gesprek ten gemeentehuize van Geldrop-Mierlo met vertegenwoordigers van het gemeentebestuur en de ambtelijke staf. Het bestuur van de nieuwe gemeente verzocht vervolgens aan de Noordbrabantse Commissie voor Wapen- en Vlaggenkunde om een advies betreffende een gemeentewapen en -vlag. Op 22 april vond een vergadering plaats met een commissie uit de gemeenteraad. Hierin werd namens één fractie een alternatief voorstel ingediend.

Hierna worden behandeld 1) de wapens van beide voormalige gemeenten; 2) een voorstel voor een wapen van de nieuwe gemeente 3) het alternatieve voorstel.

1.1 Het wapen van de voormalige gemeente Geldrop

Deze gemeente is ontstaan uit de voormalige heerlijkheid van die naam. Deze maakte deel uit van de Meierij van 's-Hertogenbosch, kwartier van Peelland. Het gebied van Geldrop is in 1921 vergroot door toevoeging van dat van de vroegere gemeente Zes Gehuchten. Geldrop had in 1377 schepenen. De oudst bewaarde afdrukken van het schependomszegel dateren van 1497. Het stelt een schild met daarin drie hartvormige bladeren voor, zogenaamde meer- of plumpebladeren. De wapenfiguren zijn in het oudste zegel nog duidelijk meerbladeren, maar bij de vernieuwing van het zegel in 1616 worden zij vervormd tot harten.

Op 16 juli 1817 werd de gemeente Geldrop bevestigd in het wapen met de drie harten, uitgevoerd in de kleuren van het rijkswapen: gouden harten op een veld van azuur (=blauw).¹

De kleuren van dit wapen zijn niet historisch verantwoord. Het wapen van Geldrop was niet voorzien van een kroon, waarop de gemeente als zelfbesturend lichaam recht had.

De samenvoeging van de gemeenten Geldrop en Zesgehuchten bracht geen verandering in het wapen dat *de facto* werd gecontinueerd.²

1.2 Het wapen van de voormalige gemeente Mierlo

Mierlo vormde tot 1795 een heerlijkheid die deel uitmaakte van de Meierij van 's-Hertogenbosch, kwartier van Peelland. Mierlo had in 1356 schepenen. In 1380 is van een schependomszegel sprake, maar een afdruk is pas bekend uit 1547. Dit zegel vertoont een Mariabeeld (met het Kind Jezus) links en rechts vergezeld van een driehoekig schildje, waarin drie molenijzers. Deze schildjes kunnen de wapens voorstellen van de geslachten *Van Rode van Mierlo* (van het midden der dertiende eeuw tot 1337 heren van Mierlo) en/of *Van Dicbier van Mierlo* (heren van Mierlo van 1356 tot 1501).

Op 16 juli 1817 werd de gemeente Mierlo bevestigd in een wapen dat was uitgevoerd in de rijkskleuren goud (=geel) en azuur (=blauw). Hierop is een heiligenbeeld geplaatst dat links en rechts vergezeld is van een schildje van goud, waarin drie maliën van azuur. In 1959 is het wapen verbeterd. De beeltenis uit het wapen bleek die van Sint Lucia te moeten zijn. Deze heiligenfiguur is opnieuw getekend. De beide schildjes vertonen nu drie molenijzers van keel (=rood).³ Dit waren volgens de Hoge Raad van Adel de kleuren van het wapen van het geslacht Van Rode. Volgens de vroegere rijksarchivaris mr. J.P.W.A. Smit moesten de molenijzers echter van zilver op een veld van keel zijn. Uit nader onderzoek (zie hieronder) blijkt dat de Hoge Raad van Adel het bij het rechte eind had. Bij deze verlening is het wapen van Mierlo voorzien van een kroon, die bestaat uit een drie bladeren en twee parels. Het is een voor een Nederlandse gemeente gebruikelijke schilddekking.

Het heiligenbeeld dat op het vroegere zegel had gestaan, was eenvoudigweg naar het wapenschild 'verhuisd'. Soms hechten de gemeentebesturen of groepen inwoners bijzonder aan een heilige als wapenfiguur. Hierbij kunnen zowel historische als religieuze motieven een rol spelen. Een heraldisch aanvaardbare oplossing is het handhaven van de heilige als schildhouder, terwijl het wapenschild plaats kan bieden aan werkelijk historisch en heraldisch verantwoorde tekens. Zo'n voorstel deed deze commissie reeds in een in 1996 verschenen rapport.⁴

2. Voorstel voor een nieuw wapen

Omdat er sprake is van een nieuwe gemeente, samengesteld uit twee voormalige zelfstandige eenheden, gaat de voorkeur uit naar een nieuw wapen met behoud van voor de bewoners herkenbare elementen. De wijze waarop onderlinge de relatie van de vroegere gemeenten daarin gestalte zou krijgen, is ter advisering aan genoemde commissie gelaten.

Om de vroegere gemeente Geldrop in het nieuwe wapen specifiek aan te duiden meent de commissie dat de gouden, hartvormige bladeren gehandhaafd dienen te worden. Bij de bevestiging in 1817 waren de rijkskleuren azuur (blauw) en goud verleend. Er had geen onderzoek plaatsgevonden naar de historisch juiste kleuren. Deze zijn tot dusverre niet achterhaald. Doorgaans adviseert de commissie dan gebruik te maken van de oude kleuren van de regio waarin de gemeente ligt. In dit geval zou dat Peelland zijn, derhalve rood en zilver.

Er is echter een historisch verantwoord alternatief voorhanden. De uit Geldrop geboortige apostolisch-vicaris van 's-Hertogenbosch Judocus Houbraken (ca. 1619-1681) voerde hartvormige bladeren van keel (=rood) op een gouden schild. Dit vormt een sterke aanwijzing dat dit de oorspronkelijke wapenkleuren van Geldrop zijn geweest.

Om de vroegere gemeente Mierlo in het nieuwe wapen specifiek aan te duiden meent de commissie geschikte tekens te kunnen vinden in de molenijzers van keel (rood) die daarin voorkomen. Molenijzers bestaan uit schuinkruisen, voorzien van een met een vierkant gat doorboorde ruit op het midden van de kruisarmen. Volgens het wapenboek *Gelre*, dat iets later in de veertiende eeuw werd aangelegd, voerden 'Die van Roeden' in goud drie rode molenijzers. Volgens het wapenboek *Gorrevod* voerde een schepen van 's-Hertogenbosch in 1467, genaamd Rode, drie gouden molenijzers in rood. De omgekeerde volgorde van kleuren dus.

De commissie meent derhalve te mogen adviseren om de Kroon te verzoeken de nieuwe gemeente een wapen te verlenen dat gevierendeeld is: I-IV van keel en II-III van goud, met in I-IV drie meerbladeren van goud en II-III drie molenijzers van keel. De omwisseling van de kleuren in de twee eerstgenoemde kwartieren komt overeen met de esthetische voorkeur waardoor deze contrasteert met de kleuren van de twee laatstgenoemde. De voor een gemeente gebruikelijke kroon, reeds gevoerd door de voormalige gemeente Mierlo, kan aan het schild worden toegevoegd.

Samenvattend komt de Noordbrabantse commissie tot de volgende omschrijving:

Gevierendeeld: I-IV in keel drie gouden meerbladeren. II-III in goud drie molenijzers van keel. Het schild gedekt met een kroon van vier bladeren en twee parels.

3. Het alternatieve voorstel

]

Een van de fracties uit de gemeenteraad heeft een alternatief voorstel ingediend. Dit komt geheel overeen met dat van de Noordbrabantse commissie, maar er is de voorkeur gegeven aan een andere schildvorm, waardoor de schikking van de wapenfiguren enigszins anders is. De genoemde commissie kan zich in deze vormverandering welvinden, hoewel zij het eigen schetsontwerp wat eigentijds er vindt. De uiteindelijke vormgeving meent zij te mogen overlaten aan een vakkundig wapentekenaar.

---

¹ W.A. van Ham, *Wapens en vlaggen van Noord-Brabant* (Zutphen 1986) 174, afb. op blz.166.

² *Rapport betreffende herziening van de wapens van gemeenten en de vaststelling van wapens voor de dorpen in de regio Eindhoven* (Sept. 1996) blz. 37-38.

³ Van Ham, *Wapens en vlaggen* blz.178, afb. op blz.154.

⁴ *Rapport* als genoemd onder noot 2, blz.55-56.

nr. 04/135-11

18 mei 2004

onderwerp: wapen Geldrop-Mierlo

bijlagen: 1

In antwoord op Uw brief van 4 mei 2004 heeft de Hoge Raad van Adel de eer U het volgende mede te delen.

De Raad stemt in met Uw uitgangspunt om het wapen van de gemeente Geldrop-Mierlo samen te stellen uit drie meerbladeren voor Geldrop en drie molenijzers voor Mierlo, alsmede met de keuze van de kleuren daarvan. Er lijkt echter geen grond aanwezig te zijn en U noemt er ook geen, om beide onderdelen twee maal in een gevierendeeld schild te plaatsen. Bij gebrek aan een grondslag zou het wapen gecompliceerder worden dan noodzakelijk, hetgeen in strijd is met art. 2 van de U bekende ministeriële richtlijnen. Naar 's Raads mening kan, zeker nu er sprake is van twee opgeheven gemeenten, worden volstaan met een doorsneden wapen met boven Geldrop en beneden Mierlo.

Een bijkomend voordeel zou zijn dat (in een Gotische schildvorm) vermeden wordt dat de onderste figuur mogelijk niet geheel in het schild past. Een zoomsgewijze opstelling als op de ingezonden tekening wijst de Raad als ongebruikelijk af. Overigens is de keus voor een schildvorm aan de gemeente zelf en de Raad zal dus met het oog op het diploma graag nog vernemen waar de voorkeur aan wordt gegeven. In de toelichting is nog sprake van toevoeging van St. Lucia als schildhouder, maar in het uiteindelijke voorstel is hier blijkbaar van afgezien, hetgeen de Raad terecht acht, aangezien zulks waarschijnlijk niet in overeenstemming zou zijn met art. 6 van de richtlijnen.

Het door de Raad voorgestelde wapen wordt omschreven als volgt:

Doorsneden; I in keel drie meerbladeren van goud; II in goud drie molenijzers van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels.

DE HOGE RAAD VAN ADEL,

VOORZITTER,

SECRETARIS

Weledelzeergeleerde Heer
Dr. W.A. van Ham,
secretaris van de Noordbrabantse commissie
voor wapen- en vlaggenkunde
Noordsingel 140
4611 SJ Bergen op Zoom

Concept-voorstel

Een wapen voor de nieuwe gemeente Geldrop - Mierlo

Bergen op Zoom, mei 2004

Inleiding

De nieuwe gemeente Geldrop-Mierlo kwam per 1 januari 2004 tot stand door samenvoeging van de gemeenten Geldrop en Mierlo. De toenmalige gemeentebesturen van Geldrop en Mierlo verzochten de Noordbrabantse Commissie voor Wapen- en Vlaggenkunde bij hun schrijven van 30 oktober 2003 behulpzaam te zijn bij het 'voorwerk' ten behoeve van het totstandkomen van een wapen voor de toekomstige nieuwe gemeente.

Op 18 februari 2004 had de secretaris van de commissie een oriënterend gesprek ten gemeentehuize van Geldrop-Mierlo met vertegenwoordigers van het gemeentebestuur en de ambtelijke staf. Het bestuur van de nieuwe gemeente verzocht vervolgens aan de Noordbrabantse Commissie voor Wapen- en Vlaggenkunde om een advies betreffende een gemeentewapen en -vlag. Op 22 april vond een vergadering plaats met een commissie uit de gemeenteraad. Hierin werd namens één fractie een alternatief voorstel ingediend.

Hierna worden behandeld 1) de wapens van beide voormalige gemeenten; 2) een voorstel voor een wapen van de nieuwe gemeente 3) het alternatieve voorstel.

1.1 Het wapen van de voormalige gemeente Geldrop

Deze gemeente is ontstaan uit de voormalige heerlijkheid van die naam. Deze maakte deel uit van de Meierij van 's-Hertogenbosch, kwartier van Peelland. Het gebied van Geldrop is in 1921 vergroot door toevoeging van dat van de vroegere gemeente Zes Gehuchten. Geldrop had in 1377 schepenen. De oudst bewaarde afdrukken van het schependomszegel dateren van 1497. Het stelt een schild met daarin drie hartvormige bladeren voor, zogenaamde meer- of plompebladeren. De wapenfiguren zijn in het oudste zegel nog duidelijk meerbladeren, maar bij de vernieuwing van het zegel in 1616 worden zij vervormd tot harten.

Op 16 juli 1817 werd de gemeente Geldrop bevestigd in het wapen met de drie harten, uitgevoerd in de kleuren van het rijkswapen: gouden harten op een veld van azuur (=blauw).¹

De kleuren van dit wapen zijn niet historisch verantwoord. Het wapen van Geldrop was niet voorzien van een kroon, waarop de gemeente als zelfbesturend lichaam recht had.

De samenvoeging van de gemeenten Geldrop en Zesgehuchten bracht geen verandering in het wapen dat *de facto* werd gecontinueerd.²

1.2 Het wapen van de voormalige gemeente Mierlo

Mierlo vormde tot 1795 een heerlijkheid die deel uitmaakte van de Meierij van 's-Hertogenbosch, kwartier van Peelland. Mierlo had in 1356 schepenen. In 1380 is van een schependomszegel sprake, maar een afdruk is pas bekend uit 1547. Dit zegel vertoont een Mariabeeld (met het Kind Jezus) links en rechts vergezeld van een driehoekig schildje, waarin drie molenijzers. Deze schildjes kunnen de wapens voorstellen van de geslachten *Van Rode van Mierlo* (van het midden der dertiende eeuw tot 1337 heren van Mierlo) en/of *Van Dicbier van Mierlo* (heren van Mierlo van 1356 tot 1501).

Op 16 juli 1817 werd de gemeente Mierlo bevestigd in een wapen dat was uitgevoerd in de rijkskleuren goud (=geel) en azuur (=blauw). Hierop is een heiligenbeeld geplaatst dat links en rechts vergezeld is van een schildje van goud, waarin drie maliën van azuur. In 1959 is het wapen verbeterd. De beeltenis uit het wapen bleek die van Sint Lucia te moeten zijn. Deze heiligenfiguur is opnieuw getekend. De beide schildjes vertonen nu drie molenijzers van keel (=rood).³ Dit waren volgens de Hoge Raad van Adel de kleuren van het wapen van het geslacht Van Rode. Volgens de vroegere rijksarchivaris mr. J.P.W.A. Smit moesten de molenijzers echter van zilver op een veld van keel zijn. Uit nader onderzoek (zie hieronder) blijkt dat de Hoge Raad van Adel het bij het rechte eind had. Bij deze verlening is het wapen van Mierlo voorzien van een kroon, die bestaat uit een drie bladeren en twee parels. Het is een voor een Nederlandse gemeente gebruikelijke schilddekking.

Het heiligenbeeld dat op het vroegere zegel had gestaan, was eenvoudigweg naar het wapenschild 'verhuisd'. Soms hechten de gemeentebesturen of groepen inwoners bijzonder aan een heilige als wapenfiguur. Hierbij kunnen zowel historische als religieuze motieven een rol spelen. Een heraldisch aanvaardbare oplossing is het handhaven van de heilige als schildhouder, terwijl het wapenschild plaats kan bieden aan werkelijk historisch en heraldisch verantwoorde tekens. Zo'n voorstel deed deze commissie reeds in een in 1996 verschenen rapport.⁴

2. Voorstel voor een nieuw wapen

Omdat er sprake is van een nieuwe gemeente, samengesteld uit twee voormalige zelfstandige eenheden, gaat de voorkeur uit naar een nieuw wapen met behoud van voor de bewoners herkenbare elementen. De wijze waarop onderlinge de relatie van de vroegere gemeenten daarin gestalte zou krijgen, is ter advisering aan genoemde commissie gelaten.

Om de vroegere gemeente Geldrop in het nieuwe wapen specifiek aan te duiden meent de commissie dat de gouden, hartvormige bladeren gehandhaafd dienen te worden. Bij de bevestiging in 1817 waren de rijkskleuren azuur (blauw) en goud verleend. Er had geen onderzoek plaatsgevonden naar de historisch juiste kleuren. Deze zijn tot dusverre niet achterhaald. Doorgaans adviseert de commissie dan gebruik te maken van de oude kleuren van de regio waarin de gemeente ligt. In dit geval zou dat Peelland zijn, derhalve rood en zilver.

Er is echter een historisch verantwoord alternatief voorhanden. De uit Geldrop geboortige apostolisch-vicaris van 's-Hertogenbosch Judocus Houbraken (ca. 1619-1681) voerde hartvormige bladeren van keel (=rood) op een gouden schild. Dit vormt een sterke aanwijzing dat dit de oorspronkelijke wapenkleuren van Geldrop zijn geweest.

Om de vroegere gemeente Mierlo in het nieuwe wapen specifiek aan te duiden meent de commissie geschikte tekens te kunnen vinden in de molenijzers van keel (rood) die daarin voorkomen. Molenijzers bestaan uit schuinkruisen, voorzien van een met een vierkant gat doorboorde ruit op het midden van de kruisarmen. Volgens het wapenboek *Gelre*, dat iets later in de veertiende eeuw werd aangelegd, voerden 'Die van Roeden' in goud drie rode molenijzers. Volgens het wapenboek *Gorrevod* voerde een schepen van 's-Hertogenbosch in 1467, genaamd Rode, drie gouden molenijzers in rood. De omgekeerde volgorde van kleuren dus.

De commissie meent derhalve te mogen adviseren om de Kroon te verzoeken de nieuwe gemeente een wapen te verlenen dat gevierendeeld is: I-IV van keel en II-III van goud, met in I-IV drie meerbladeren van goud en II-III drie molenijzers van keel. De omwisseling van de kleuren in de twee eerstgenoemde kwartieren komt overeen met de esthetische voorkeur waardoor deze contrasteert met de kleuren van de twee laatstgenoemde. De voor een gemeente gebruikelijke kroon, reeds gevoerd door de voormalige gemeente Mierlo, kan aan het schild worden toegevoegd.

Samenvattend komt de Noordbrabantse commissie tot de volgende omschrijving:

Gevierendeeld: I-IV in keel drie gouden meerbladeren. II-III in goud drie molenijzers van keel. Het schild gedekt met een kroon van vier bladeren en twee parels.

3. Het alternatieve voorstel

]

Een van de fracties uit de gemeenteraad heeft een alternatief voorstel ingediend. Dit komt geheel overeen met dat van de Noordbrabantse commissie, maar er is de voorkeur gegeven aan een andere schildvorm, waardoor de schikking van de wapenfiguren enigszins anders is. De genoemde commissie kan zich in deze vormverandering welvinden, hoewel zij het eigen schetsontwerp wat eigentijdser vindt. De uiteindelijke vormgeving meent zij te mogen overlaten aan een vakkundig wapentekenaar.

¹ W.A. van Ham, *Wapens en vlaggen van Noord-Brabant* (Zutphen 1986) 174, afb. op blz.166.

² *Rapport betreffende herziening van de wapens van gemeenten en de vaststelling van wapens voor de dorpen in de regio Eindhoven* (Sept. 1996) blz. 37-38.

³ Van Ham, *Wapens en vlaggen* blz.178, afb. op blz.154.

---

⁴ *Rapport* als genoemd onder noot 2, blz.55-56.

Kleuren en symbolen van de nieuwe vlag kunnen overeenstemmen met die van het voorgesteld wapen. Een keuze kan worden gemaakt uit

- A) een gevierendeelde vlag, waarbij in elk vierendeel één teken uit het wapen is overgenomen of
- B) een vlag van twee banen van rood en geel, met in de rode baan een geel meerblad en in de gele baan een rood molenijzer.

5. Omschrijving van wapen en vlag

Wapen:

Gevierendeeld: I-IV in keel drie gouden meerbladeren. II-III in goud drie molenijzers van keel. Het schild gedekt met een kroon van vier bladeren en twee parels.

Vlag:

A. Gevierendeeld van rood en geel, met in de beide rode vakken een geel meerblad en in de beide gele vakken een rood molenijzer.

of

B. Twee even hoge banen van rood en geel, met aan de broekzijde in de rode baan een geel meerblad en in de gele baan aan de broekzijde een rood meerblad.

Een en ander volgens bijgaande tekeningen.

---

¹ W.A. van Ham, *Wapens en vlaggen van Noord-Brabant* (Zutphen 1986) 174, afb. op blz.166.

² *Rapport betreffende herziening van de wapens van gemeenten en de vaststelling van wapens voor de dorpen in de regio Eindhoven* (Sept. 1996) blz. 37-38.

³ Van Ham, *Wapens en vlaggen* blz.178, afb. op blz.154.

⁴ *Rapport* als genoemd onder noot 2, blz.55-56.

⁵ Van Ham, *Wapens en vlaggen van Noord-Brabant*, blz.194.

⁶ Van Ham, *Wapens en vlaggen van Noord-Brabant*, blz.199.

NOORDBRABANTSE COMMISSIE VOOR WAPEN- EN VLAGGENKUNDE

van de stichting Brabants Heem

Secretariaat: Noordsingel 140

4611 SJ Bergen op Zoom

tel. 0164 243265

E-post willemvanham@hetnet.nl

Aan de Hoge Raad van Adel

Postbus ~~30436~~ 16325

2500 GK 's-Gravenhage

Bergen op Zoom, 4 mei 2004

Hooggeacht college,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Geldrop-Mierlo hebben mij opgedragen, u een preadvies te vragen inzake een aan deze gemeente te verlenen wapen.

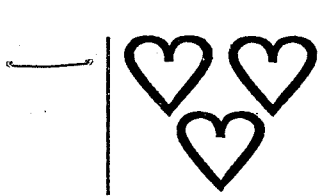
De gemeente is rechtsopvolger van de per 1 januari l.l. opgeheven gemeenten Geldrop en Mierlo.

Het bestuur gaat in principe accoord met bijgaand door deze commissie ingediend ontwerp, waarvan u hierbij een tekening met toelichting wordt toegezonden. Een fractie uit de gemeenteraad heeft echter een alternatief voorstel ingediend, waarbij de schildvorm afwijkt van het voorstel van de commissie. Ook daarvan vindt u hierbij een tekening.

Na ontvangst van uw preadvies zal het bestuur zich tot H.M. de Koningin wenden met een verzoek tot wapenverlening.

Uw adviezen gaarne tegemoet ziende, met verschuldigde hoogachting,

(Dr. W.A. van Ham, secretaris van de Noordbrabantse commissie voor wapen- en vlaggenkunde).

G E M E E N T E
GELDROP - MIERLO

postbus 10101
5660 GA Geldrop
telefoon 040 - 289 38 93
fax 040 - 289 38 00
e-mail gemeente@geldrop-mierlo.nl
internetsite www.geldrop-mierlo.nl

Aan de Hoge Raad van Adel
te 's-Gravenhage

Geldrop-Mierlo, 13 mei 2004

Onderwerp: een wapen voor de nieuwe gemeente Geldrop-Mierlo en een daarvan afgeleide vlag.

Hooggeacht college,

Na een nadere bestudering van het voorstel, zoals ingediend door de Noord-Brabantse commissie voor wapen- en vlaggenkunde, spreken wij een duidelijke voorkeur uit voor onderstaand alternatief:

1. De ronde openingen in het midden van het molenijzer te wijzigen in een ruitvormige opening.
Voor een motivering dienaangaande verwijst ik u naar de bijgevoegde publicatie over het molenijzer (bijlage 1);
2. De kleur keel in het voorstel in de vakken I en IV te vervangen door de kleur azuur.
Voor een motivering dienaangaande verwijst ik u mede naar het voorstel, waarin de commissie stelt dat de kleuren van het wapen niet historisch verantwoord zijn (vgl. paragraaf 1.1 van het commissie-voorstel). Het voorgestelde alternatief (p. 5. van het commissievoorstel) is echter zeer onzeker. De mogelijkheid dat de kleuren toen (ca. 1619 – 1681) ook niet bekend waren is zeer aannemelijk, aangezien door Judocus Houbraken de kleuren van Peelland zijn aangenomen, hetgeen impliceert dat dan deze kleuren geen enkele relatie hadden met de kleuren van het gemeentewapen van Geldrop. Wij willen u in dezen nog wijzen op het wapen van Godfried van Mierlo die het molenijzer ongewijzigd in keel gebruikt (zie bijlage 2). De eerlijkheid gebied bovendien te zeggen dat het azuur en het goud bij de bevestiging door Z.M. de Koning als historisch juist te worden bestempeld. Daar komt nog bij dat door de inwoners van Geldrop-Mierlo het niet gebruiken van de kleur azuur als een groot gemis wordt ervaren.
3. De schildvoet zodanig te wijzigen dat de molenijzers en meerbladen in de vakken III en IV dezelfde opstelling krijgen als in de vakken I en II.

Een en ander leidt tot een wapen voor de nieuwe gemeente Geldrop-Mierlo en een daarvan afgeleide vlag als weergegeven in bijlage 3.

Het bovenstaande wordt door alle fracties in de Geldrop-Mierlose raad van harte ondersteund.

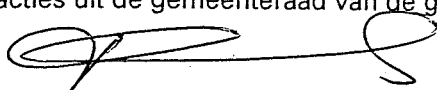
Voor vragen en/of opmerkingen kunt u zich richten tot de heer Van der Vleuten, bereikbaar onder nummer 0492 – 66 26 19 of via de email: h.vleuten@planet.nl

Wij spreken de verwachting uit dat u met het bovenstaande alternatief kunt instemmen.

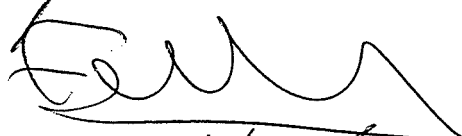
Met de meeste hoogachting,

De fracties uit de gemeenteraad van de gemeente Geldrop-Mierlo,

CDA

DGG

Geldrops Belang

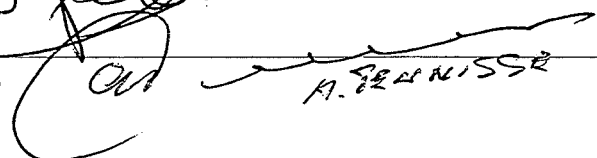
PvdA/GL

DPM

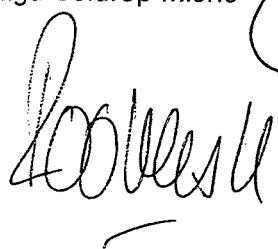

Verenigd Geldrop-Mierlo

A. BEHNISSE

VVD

cc. Dr. W.A. van Ham, secretaris van de Noordbrabantse commissie voor wapen- en vlaggenkunde;
College van burgemeester en wethouders van de gemeente Geldrop-Mierlo.

Afschrift

nr.04/135-11

25 mei 2004

onderwerp: gemeentewapen

bijlagen:

In antwoord op Uw brief van 13 mei 2004, die hier eerst op 24 mei 2004 is ontvangen, kan ik U het volgende mededelen.

Zoals U naar ik aanneem bekend is, heeft dr. W.A. van Ham, daartoe gemachtigd door het College van burgemeester en wethouders van Uw gemeente, bij brief van 4 mei j.l. een voorstel tot verlening van een gemeentewapen aan de Hoge Raad van Adel voorgelegd. Als bijlage was een alternatief voorstel van de VVD-fractie gevoegd betreffende de schildvorm (Uw punt 3). De Raad heeft daarop bij brief van 18 mei aan de heer Van Ham advies uitgebracht.

Aangezien het gebruikelijk is dat een wapen wordt aangevraagd door of namens burgemeester en wethouders beschouwt de Raad de brief van 4 mei als de officiële adviesaanvraag. De Raad acht het ongewenst om met verschillende instanties binnen een gemeente in overleg te treden en geeft derhalve geen oordeel over de door U voorgestelde wijzigingen. De aangewezen weg voor U lijkt mij om met burgemeester en wethouders c.q. de heer Van Ham in overleg te treden om tot een gezamenlijke standpuntbepaling te komen, waarbij het inmiddels uitgebrachte advies van de Raad ook ware te betrekken. Als dit overleg mocht resulteren in één of meer door of namens burgemeester en wethouders in te dienen nieuw(e) voorstel(len), zal de Raad opnieuw een advies verstrekken.

DE SECRETARIS VAN DE
HOGE RAAD VAN ADEL,

Mr. E.J. Wolleswinkel

De fracties uit de Gemeenteraad van Geldrop-Mierlo
postbus 10101
5660 GA Geldrop

i.a.a. Dr. W.A. van Ham;
B. en W. van Geldrop-Mierlo

Secretariaat: Noordsingel 140
4611 SJ Bergen op Zoom
tel. 0164 243265
E-post willemvanham@hetnet.nl

Aan de Hoge Raad van Adel
's-Gravenhage

Bergen op Zoom, 11 juni 2004

Hooggeacht college,

Aansluitend op mijn schrijven van 3 mei jongstleden en verwijzend naar uw antwoord van 18 mei, doe ik u hierbij mijn aanvullende notitie over de kleuren van het toekomstige gemeentewapen van Geldrop-Mierlo toekomen.

Het gemeentebestuur zond ik deze notitie reeds eerder toe. Ik ben zeer verbaasd over de brief die dat bestuur aan u heeft menen te moeten richten, wel op de hoogte gesteld zijnde van de inhoud van uw genoemd schrijven.

In de hoop u hiermee van dienst te zijn geweest,

Met de meeste hoogachting,

(Dr. .W.A. van Ham, secretaris).

070 363 1712

Aanvullende notitie

Een wapen voor de nieuwe gemeente Geldrop - Mierlo

Bergen op Zoom, juni 2004

De fracties uit de gemeenteraad van Geldrop-Mierlo hebben gemeend tot de conclusie te kunnen komen dat azuur en goud de historische wapenkleuren voor Geldrop zijn. Daarom zouden die kleuren terug dienen te komen in het nieuwe gemeentewapen. Hierna zal opnieuw worden bepleit dat aan goud en keel de voorkeur dient te worden gegeven. Tenslotte wordt ingegaan op de wapenkleuren van Peelland.

De kleuren azuur en goud

Rijkswapen en rijkskleuren

In 1817-1819 werden de gemeentewapens verleend of bevestigd. Het merendeel kwam neer op een verlening, waarbij men de wapenfiguren ontleende aan de zegels van de vroegere schepenbanken. Dat was ook te Geldrop het geval. Soms waren de wapenkleuren bekend uit afbeeldingen in boeken, in kleuren geschilderde afbeeldingen aan of in het gemeentehuis enz. Bij een groot aantal gemeenten, vooral in Noord-Brabant, waren de historische wapenkleuren niet meer bekend. De Hoge Raad van Adel bevestigde dan het wapen in de kleuren van het rijkswapen, dus een veld van azuur (blauw) waarop de wapenfiguren in goud.

Het rijkswapen was toen nog maar enkele jaren oud! Het werd door koning Willem I bij zijn besluit van 24 augustus 1815 aangenomen naar aanleiding van de vereniging van Nederland met België. Hij combineerde op zinvolle wijze de kleuren van het vorstenhuis Nassau (azuur en goud) met het wapen van de vroegere republiek der Verenigde Nederlanden: een gekroonde leeuw met een zwaard en een bundel van zeven pijlen.¹

In genoemde periode werden aan 176 van de toen 190 Noord-Brabantse gemeenten wapens bevestigd of verleend. Daarvan waren er 122 in de rijkskleuren. Het standaardwerk van d'Ablaing van Giessenburg geeft een goed overzicht van deze voor Noord-Brabant troosteloze uniformiteit.²

Wapenverbeteringen.

Archivarissen en plaatselijke historici troffen bij hun geschiedkundig onderzoek vaak gegevens aan betreffende de historisch juistere wapenkleuren. Wapenverbeteringen kwamen echter maar moeizaam tot stand. Dikwijls gaf een herziening van de gemeentelijke indeling een aanleiding om de wapens kritisch te bezien. Soms verzocht een gemeentebestuur op eigen initiatief om een verbeterd wapen. In Noord-Brabant verkregen in de periode 1821-1986 slechts 17 gemeenten een wapen met historisch gezien juistere kleuren en vormen. In 1986 bestonden nog 131 gemeenten, waarvan er 65 de rijkskleuren vertoonden.³ In de periode 1987-1991 verkregen 7 gemeenten verbetering van hun wapen.⁴

Gemeentelijke herindelingen

Hierop volgden grootschalige gemeentelijke herindelingen (1992-1997). Daarbij werden aan de nieuwgevormde gemeenten doorgaans wapens in andere kleuren dan de rijkskleuren verleend. Als gevolg hiervan, en van enkele latere samenvoegingen van gemeenten (Boxmeer met Vierlingsbeek, Oss met Ravenstein en Geldrop met Mierlo) zijn er thans nog 67 gemeenten in Noord-Brabant, waarvan er 12 een wapen in rijkskleuren voeren.⁵

Goud en keel als alternatieve kleuren

Bij het onderzoek naar de oorspronkelijke heraldische kleuren van een dorpswapen dient men soms genoeg te nemen met aanwijzingen in plaats van onweerlegbare bewijzen te verwachten. Die aanwijzingen zijn te vinden in de kleuren van de vroegere lokale heren, hoge ambtenaren, geestelijken of plaatselijke schuttersgilden enz. Voor Geldrop beschikken we over het wapen van de in 1658 tot 'Generale Vicaris' van het voormalige bisdom gekozen Joost Houbraecken, geboortig van Geldrop. Het is afgebeeld in een overzichtswerk dat in 1742 te Leiden verscheen (afb.1).⁶ Dat het wapen van Houbraecken geen uit de lucht gegrepen verzinsel is, blijkt reeds uit de vergelijking met het zegel dat de schepenen van het dorp in die tijd

gebruikten. Het dorpswapen vertoont dezelfde tot harten getransformeerde meerbladen die in het wapen van de vicaris voorkomen (afb.2). De redenering, 'de wapenfiguren zijn rood en kunnen dus geen meerbladen zijn', wordt gelogenstraft door de kleuren van de meerbladen in de Friese vlag. Die werden en zijn ook steeds in rood afgebeeld en zijn soms ten onrechte voor harten aangezien. Voor de Friezen blijven het 'plompenbladen'. Men dient bij de studie van wapens en vlaggen verder te kijken dan de gemeentegrenzen van Geldrop-Mierlo.

De Peellandse wapenkleuren

In de zeventiende eeuw kwam bij de verdergaande verzelfstandiging van de kwartieren van de Meierij van 's-Hertogenbosch het gebruik van eigen wapens voor die gebiedsdelen op. Dat van Peelland ontleende men aan het traditionele wapen voor het graafschap Rode, hetgeen overeenkwam met het wapen van de eertijds voornamelijk familie De Rovere: in zilver drie molenijzers van keel. De Peellandse traditie hield stand tot aan het begin van de negentiende eeuw.⁷ Deze regionale kleuren zouden zeker voor Geldrop in aanmerking komen, wanneer we niet over de gegevens beschikten betreffende het wapen van Joost Houbraecken. Nu beweert men te Geldrop dat goud en keel de Peellandse kleuren zijn. Dit is zeker onjuist. Het leidt in de discussie tot verwarring en doet als argumentatie niet ter zake.

Conclusie

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat azuur en goud zeker geen specifieke wapenkleuren voor Geldrop zijn, maar een in het verleden algemeen toegepaste 'kunstgreep' om bij tal van gemeenten te voorzien in wapenkleuren in geval de werkelijke historische wapenkleuren onbekend zijn.

Goud en keel zijn ontleend aan het wapen van een uit Geldrop afkomstige hoge geestelijke, Joost Houbraecken. Deze ontleende zijn wapenfiguren aan het wapen van zijn geboortedorp. Goud en keel zijn niet de kleuren van Peelland, die per traditie zilver en keel waren.

---

¹ *De Hoge Raad van Adel. Geschiedenis en werkzaamheden*, 's-Gravenhage 1966, 117.

² W.J. Baron d'Ablaing van Giessenburg, *Nederlandsche gemeentewapens naar het officieele register*. 's-Gravenhage 1862.

³ Beek en Donk (1890), Eindhoven (1923), Helmond (1924), Deurne (1928), Waalre (1942), Sint-Michielsgestel (1947), Waalwijk (1947), Bergeijk (1958), Aarle-Rixtel (1961), Etten-Leur (1968), Haps (1968), Veldhoven (1969), Berlicum (1973), Heeze (1980), Rijsbergen (1985) en Hoogeloon (1986). Bij de vaststelling van een wapen voor de nieuwe gemeente Heeswijk-Dinther in 1969 werden de kleuren van het onderdeel Heeswijk gecorrigeerd. Deze waren in het wapen van de vroegere gemeente van die naam eveneens azuur en goud geweest, maar kregen toen de historisch juiste blazoenering.

⁴ Asten (1987), Dongen (1990), Eersel (1988), Oisterwijk (1988), Oudenbosch (1986), Someren (1991) en Westerhoven (1989).

⁵ Baarle - Nassau, Boekel, Gilze - Rijen, Goirle, Lith, Mill c.a., Reusel - De Mierden (waaronder Reusel en Hoge en Lage Mierde), Sint-Oedenrode, Son c.a., Tilburg, Uden en Valkenswaard.

⁶ *Oudheden en Gestigten van de Bisschoppeijke Stadt en Meierye van 's-Hertogenbosch* (Leiden 1742) 260-261.

⁷ W.A. van Ham, 'De wedergeboorte van Bataafs Brabant in zinnebeelden herdacht. De allegorische wapenschilderijen in het Gouvernementsgebouw te 's-Hertogenbosch, *Varia Historica Brabantica* V (1976) 121-182.

AAN DE RAADSAGENDA TOEGEVOEGD VOORSTEL GEMEENTEWAPEN

Op 11 november aanstaande komt de gemeenteraad bijeen voor de begrotingsbehandeling. Het voorstel voor het nieuwe gemeentewapen is op het laatste moment aan de agenda toegevoegd. De Hoge Raad van Adel heeft namelijk ingestemd met het voorstel van de gemeenteraad. Dit voorstel behelsde een in vieren gedeeld wapen met gele bladeren op een blauwe ondergrond en rode molenijzers op een gele ondergrond (zie tekening). Na vaststelling, aanstaande donderdag, door de gemeenteraad zal aan het Kabinet van de Koningin gevraagd worden het nieuwe gemeentewapen officieel vast te stellen.

<http://www.omroepbrabant.nl/resources/news/news.aspx?site=1&department=2&ion=90&newsfolder=38&news=38083&foldertype=archieff>

GELDROP - De fusiegemeente Geldrop-Mierlo heeft nu eindelijk een gemeentewapen. Het door de Hoge Raad van Adel goedgekeurde ontwerp is omgezet in een Koninklijk Besluit.

Dat ontwerp kwam er pas na langdurige discussies binnen de commissie Algemene Zaken en Financiën. Vooral de kleuren van het nieuwe wapen waren onderwerp van gesprek.

Het schild heeft vier vlakken in de kleuren blauw en geel, met daarin molenijzers en hartvormige bladeren. Daarbovenop staat een kroon van drie bladeren en twee parels.

Ik heb vanmiddag de gemeente gebeld. Er wordt nog gewerkt aan de vlag, deze wordt gebaseerd op het wapen.

Met vriendelijke groet,

--

Stefan Lambregts, Breda
lambo@wanadoo.nl

WIJ **B**EATRIX, BIJ DE GRATIE GODS,
KONINGIN DER NEDERLANDEN,
PRINSES VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van 21 december 2004
no: 04.004486
houdende verlening gemeentewapen
aan gemeente Geldrop-Mierlo

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 14 december 2004, no. BK04/84256, Directoraat-generaal Koninkrijksrelaties en Bestuur, afdeling Kabinetszaken.

Gelezen het verzoek van burgemeester en wethouders van Geldrop-Mierlo van 23 november 2004, kenmerk 2004.11985, tot verlening van een wapen aan deze gemeente;

G e l e t o p het besluit van de Soevereine Vorst van 24 december 1814, nr. 32, en het Koninklijk besluit van 23 april 1919, Stb. 181;

Gezien het advies van de Hoge Raad van Adel;

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

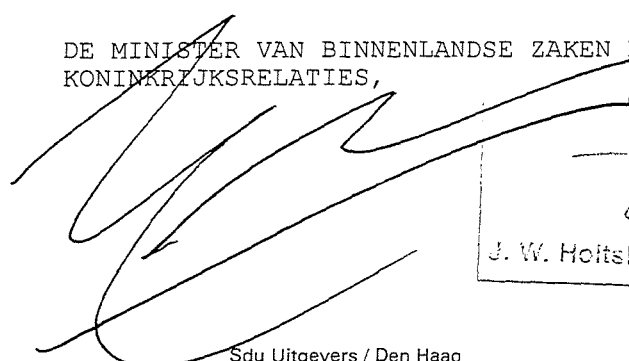
Aan de gemeente Geldrop-Mierlo een wapen te verlenen, waarvan de beschrijving luidt als volgt:
"Gevierendeeld; I en IV in azuur drie meerbladeren van goud; II en III in goud drie molenijzers van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels".

Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is belast met de uitvoering van dit besluit.

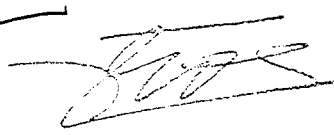
Gravenhage, 21 december 2004

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES,

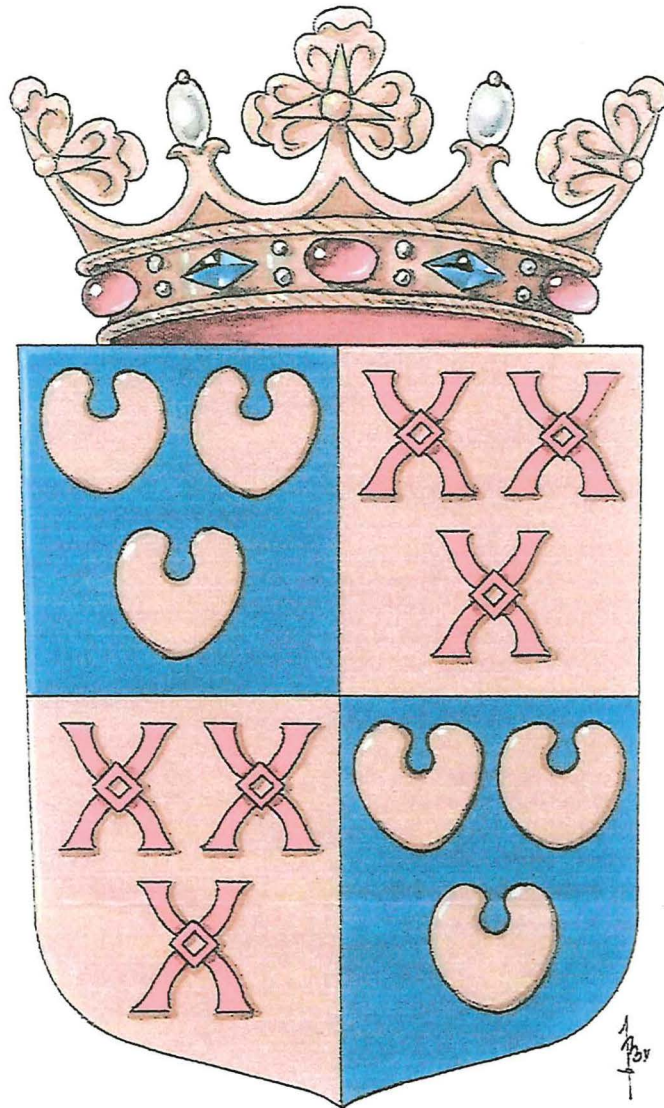

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES

J. W. Holtslag

HOGE RAAD VAN ADEL

Gemeente

GELDROP-MIERLO

NB

K.B. 21 december 2004
no: 04.004486

Gevierendeeld; I en IV in azuur drie meerbladeren van goud; II en III in goud drie molenijzers van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels.

OVERHEIDSHERALDIEK

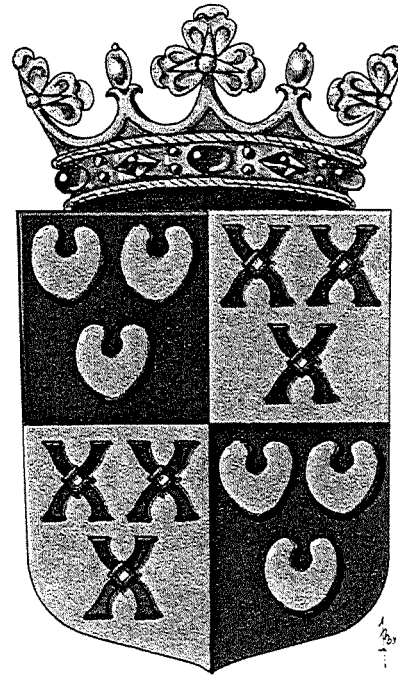
en van het nieuwe hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

hoogheemraadschap werd op 1 januari 2003 opgericht en is samengesteld uit het hoogheemraadschap van Uitwaterende Sluizen in Hollands Noorderkwartier en de waterschappen Groot-Geestmerambacht, Kruon, Het Lange Rond, De Waterlanden en Westfriesland. Het belangrijkste van deze rechtsvoorgangers was het hoogheemraadschap van Uitwaterende Sluizen in Hollands Noorderkwartier. Het nieuwe wapen is dienovereenkomstig gebaseerd op het wapen van het hoogheemraadschap, dat op zijn beurt grotendeels overeenkwam met het wapen dat in 1931 naar oude zegels voor het hoogheemraadschap van Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland werd vastgesteld. Behalve dat het alleen al om praktische redenen geen andere weg was om met alle oude wapens rekening te houden, zijn de hierin voorkomende elementen vanuit historisch oogpunt van een hogere orde dan elementen als de Hollandse leeuw, keizerskroon of adelaar in het wapen van het hoogheemraadschap. De sluizen zijn vervallen, maar deze komen in de naam ook niet meer voor. In het wapen daarvan is het element water uitgebreid tot een hele schildhelft, wat de mogelijkheid bood om middels zes golvende balken de zes rechtsvoorgangers te representeren. Het schild komt hierdoor eveneens overeen met het in 1924 verleende wapen van het hoogheemraadschap Noordhollands Noorderkwartier dat in 2003 met het hoogheemraadschap van Uitwaterende Sluizen in Hollands Noorderkwartier is opgegaan¹.

Bij K.B. van 16 juni 2004, nr. 04.001892, werd aan het hoogheemraadschap van Hollands Noorderkwartier het volgende wapen verleend: "I in azuur zes golvende dwarsbalken van zilver; II in goud een brandende olielamp, getongd en genageld van azuur. Het schild gedekt met een keizerskroon, gevoerd van azuur; het geheel geplaatst op de schouder van een adelaar, iedere kop omgeven met een aureool van goud".

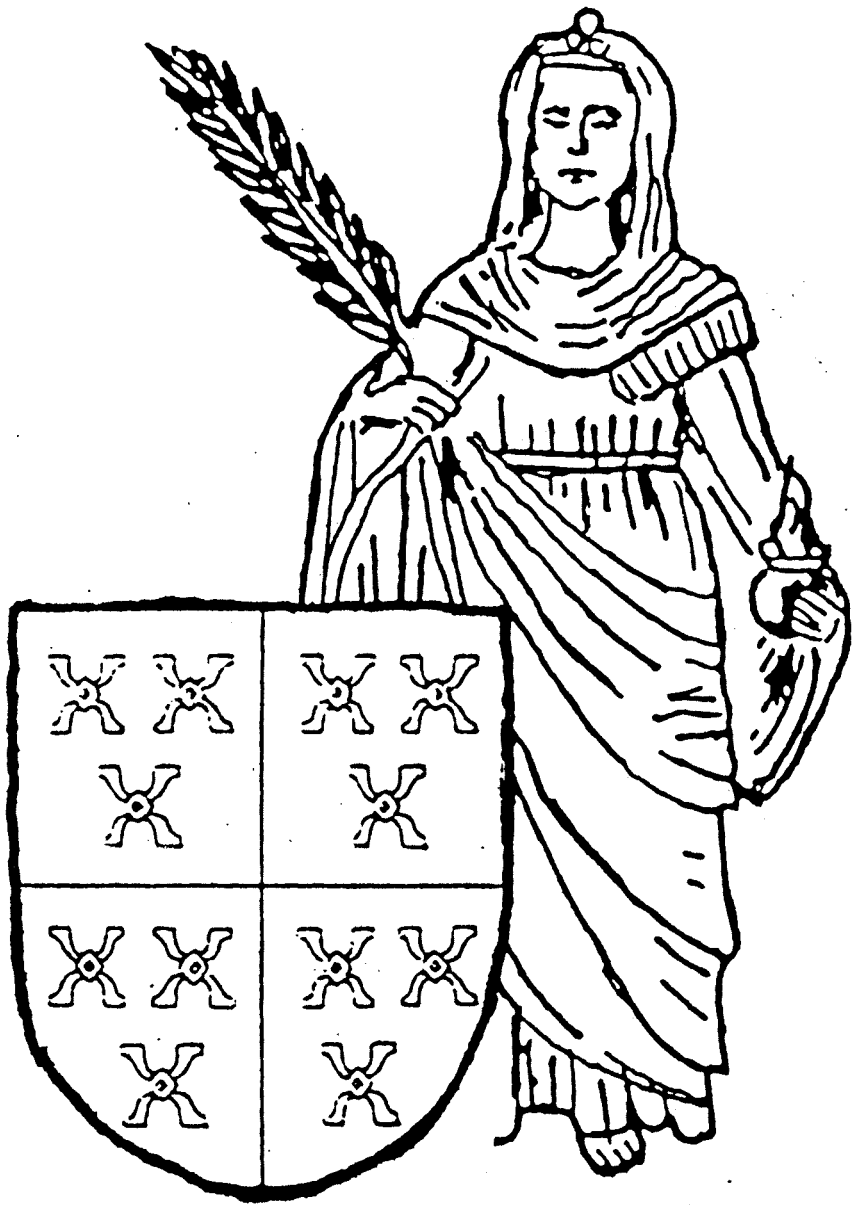
Het wapen van de nieuwe gemeente Geldrop-Mierlo

Deze gemeente werd ingesteld bij wet van 19 juni 2003 (Stb. 303), trad in werking per 1 januari 2004 en is samengesteld uit de gemeenten Geldrop en Mierlo. Voor de opgeheven gemeenten waren de volgende wapens bevestigd c.q. verleend: voor Geldrop bij Besluit van de Hoge Raad van Adel van 16 juli 1817: "van lazuur, beladen met drie harten van goud, staande twee en een"; voor Mierlo bij Besluit van de Hoge Raad van Adel van 16 juli 1817, gewijzigd bij K.B. van 20 augustus 1959 (toevoeging kroon): "van azuur, beladen met Sint Lucia, houdende in de rechterhand een palmtak en in de linkerhand een brandende olielamp, alles van goud en ter wederzijde vergezeld van een schildje van hetzelfde, beladen met drie molenijzers van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen".

Door de nieuwe gemeente werd een gevierendeeld ontwerp voorgelegd met in I en IV een representatie van het wapen Geldrop en in II en III het wapen Mierlo. Voor beide wapens die in 1817 in de Rijkskleuren blauw en goud waren bevestigd, werden op aanbeveling van de Noord-brabantse commissie voor wapen- en vlaggenkunde gewijzigde historische kleuren voorgesteld (rood en goud, respectievelijk goud en rood), zulks op indirecte, maar zeer wel verdedigbare gronden. Voorts waren de harten van Geldrop getransformeerd in de oorspronkelijke meerbladeren en kwam de heilige van Mierlo (uiteraard) te vervallen. Aangezien er voor de vierdeling geen reden werd aangevoerd adviseerde de Raad te volstaan met een doorsneden wapen waarin dus beide wapens één maal werden gerepresenteerd. Dit advies gaf aanleiding tot een uitgebreide discussie waaruit tenslotte duidelijk werd dat de gemeente wenste vast te houden aan de vierdeling en voor wat Geldrop betreft de Rijkskleuren wilde handhaven. Aangezien hiertegen geen overwegende historische en heraldische bezwaren konden worden aangevoerd, besloot de Raad hiermee in te stemmen.

Bij K.B. van 21 december 2004, nr. 04.004486, werd aan de gemeente Geldrop-Mierlo het volgende wapen verleend: "Gevierendeeld; I en IV in azuur drie meerbladeren van goud; II en III in goud drie molenijzers van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels".

Mierlo-Hout krijgt alsnog een eigen wapen

19/4/06

Door ANJA VAN DEN AKKER

HELMOND – Ruim 38 jaar nadat Mierlo-Hout als zelfstandig dorp werd opgeslokt door Helmond, krijgt Mierlo-Hout alsnog een eigen wapen. Dat wordt zaterdag, in bijzijn van burgemeester Fons Jacobs, geplaatst op een van de meest markante gebouwen in deze Helmondse wijk: het voormalige Unitas-gebouw aan de Hoofdstraat. Daar zit sinds drie jaar het makelaarskantoor van Adriaan van den Heuvel, die er alles aan heeft gedaan om dit monumentale oude patroonaatsgebouw volledig in ere te herstellen.

„Een mooiere plek voor ons eigen wijkwapen is er eigenlijk niet”, constateert Mario Coolen als initiatiefnemer en ontwerper van het wapen. Hij hoopt hiermee Mierlo-Hout een stukje eigen gezicht terug te geven. Evenals mede-bedenker Henk van de Westerlo is Coolen geboren en getogen in Mierlo-Hout. Samen proberen ze 'hun' dorp al jaren voor de vergetelheid te behoeden. Eind 2005 kregen ze het voor elkaar om alle wijkbordjes 't Hout bij de invalswegen te laten vervangen door schildjes met Mierlo-Hout erop. Vijf stuks liet de gemeente er maken. Maar bij de onthulling merkte burgemeester Jacobs al op dat ze „wel wat klein” waren uitgevallen. Inmiddels is er alvast eentje vervangen door een groter exemplaar. „We hebben ruim twintig sportverenigingen en die heten allemaal Mierlo-Hout”, verklaart Van de Westerlo zijn beweegredenen. Dat wapen is eigenlijk een direct gevolg van de wijkbordjesactie: om te voorkomen dat de nieuwe borden 'Mierlo-Hout' binnen de kortste keren weer zouden worden verwijderd, maakten Coolen en Van de Westerlo namelijk een oorkonde. Daarop stond dat deze borden altijd zouden blijven staan 'om de saamhorigheid in de wijk te bevorderen'. De Helmondse wethouders Trix Houthoofd en Jan van den Heuvel zetten er hun handtekening onder, evenals Europarlementariër Toine Manders, Toon van de Kam als voorzitter van de wijkraad en uiteraard Coolen en Van de Westerlo zelf.

Speciaal voor die oorkonde

● Kunstenaar Corné van Hout bij het nieuwe wapen van Mierlo-Hout dat hij heeft geschilderd.

Foto René Manders

een combinatie van het Helmondse stadswapen, aangevuld met het wapen van Mierlo. Een blauwe zone middenin symboliseert het Eindhovens Kanaal als natuurlijke grens tussen Mierlo-Hout en Mierlo. En drie goudkleurige 'vaandels' verwijzen naar de drie bruggen tussen

brug' bij de Geldropseweg, de Kiezelbrug bij de Houtsestraat en de Goorsebrug. Dat wapen is door de Houtse Ondernemersvereniging inmiddels dankbaar aangegrepen, want ze laat zeventig vlaggen met daarop het nieuwe schild maken. Die wappen voortaan iedere zomer in de

lo-Hout nóg levendiger te krijgen, wil Coolen bij rotonde De Barrier een oude Duitse stationsklok neerzetten. Maar dat moet de gemeente nog goedkeuren. Het publiek kan zaterdag tussen 17.00 en 19.00 uur het gerestaureerde Unitas-gebouw bezichtigen. Dan wordt het